

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15001616	CEIP de Escarabote	Boiro	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación primaria	Relixión Católica	1º Pri.	1	35

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	8
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	9
4.1. Concrecións metodolóxicas	22
4.2. Materiais e recursos didácticos	23
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	24
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	25
6. Medidas de atención á diversidade	26
7.1. Concreción dos elementos transversais	27
7.2. Actividades complementarias	28
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	29
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	30
9. Outros apartados	30

1. Introducción

Esta programación está pensada para levar a cabo co alumnado de 1º de Educación Infantil do CEIP Escarabote, este centro recibe ó alumnado de Escarabote e arredores, Escarabote é un dos núcleos de poboación mais grandes do Concello de Boiro, e a maior parte das familias viven do mar. O nivel socio-económico das familias é moi dispar pero con tendencia a medio.

LEXISLACIÓN:

- Lei Orgánica 3/2020, do 29 de decembro, pola que se modifica a Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación.
- O Currículo da área de Relixión é competencia das Autoridades Eclesiásticas da confesión e publicada no BOE no Resolución do 21 de xuño de 2022, da Secretaría de Estado de Educación, pola que se publican os currículos das ensinanzas de relixión católica correspondentes a Educación Infantil, Educación Primaria, Educación Secundaria Obrigatoria e Bacharelato.
- Decreto 155/2022, do 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Orde do 26 de maio de 2023, pola que se actualiza a normativa de avaliación, recollen a necesidade da selección dos criterios de avaliación e dos contidos establecidos na programación didáctica da área para o deseño das actividades de ensino, aprendizaxe e avaliación e dos métodos pedagóxicos que debe asegurar, neste nivel, o desenvolvemento das competencias clave.

Desde a Relixión Católica pretendemos contribuír á formación integral do alumno, desenvolvendo especialmente a súa capacidade transcendente, facilitándolle unha proposta de sentido para a súa vida e iluminando o fundamento daqueles valores comúns que fan posible unha convivencia libre, pacífica e solidaria.

É propio da ensinanza relixiosa a súa preocupación pola calidade da educación que se imparte desde a infancia. Nesta idade tan crucial para o posterior desenvolvemento da súa personalidade, é cando o neno comeza a comprender o mundo que o rodea e a relacionarse con el. Neste proceso, que se desenvolve no seo da familia, o afectivo exerce un papel relevante e constitúese en camiño para a aprendizaxe.

Coa incorporación da área de Relixión ao currículo de Educación Primaria, a lexislación educativa en España é coherente coa Declaración Universal dos Dereitos Humanos de 1948, que recoñece o dereito de todos a unha educación integral e o dereito preferente das familias para elixir o tipo de educación que haberá de darse aos seus fillos e fillas. Estes dereitos e liberdades fundamentais están así recoñecidos no Pacto Internacional de Dereitos Económicos, Sociais e Culturais de 1966 e a Carta de Dereitos Fundamentais da Unión Europea do 2000. A Lei Orgánica 3/2020, do 29 de decembro, pola que se modifica a Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de Educación, ademais, no primeiro apartado do seu artigo único, asegurou o cumprimento efectivo dos dereitos da infancia segundo o establecido na Convención sobre os Dereitos do Neno. Son referencias básicas do dereito internacional ratificadas polo Estado español. Cumprise así o establecido na Constitución española de 1978 no seu Título primeiro sobre dereitos e liberdades fundamentais, no referido á liberdade relixiosa e o dereito á educación.

Neste marco, o ensino da Relixión Católica propónse como área curricular de oferta obrigatoria para os centros escolares e de libre elección para as familias. Forma parte da proposta educativa necesaria para o pleno desenvolvemento da personalidade dos alumnos e alumnas. Coa súa identidade e natureza, a área de Relixión Católica, en liña cos fins propios da Educación Primaria, favorece o proceso educativo do alumnado, contribuíndo á súa formación integral e ao pleno desenvolvemento da súa personalidade. Propón, especificamente, contribuír á autonomía persoal e ao proxecto vital, con liberdade e responsabilidade, en diálogo coa antropoloxía cristiá. Responde á necesidade de comprender e mellorar a nosa tradición cultural, as súas expresións e significado, en contextos plurais e diversos. E complementa a necesaria educación en valores humanos e cristiáns que orienta o despregamento dunha identidade persoal autónoma e asertiva e á súa inserción nas contornas comunitarias de pertenza.

Esta área na escola caracterízase polas súas contribucións educativas expostas en liña cos obxectivos, fins e principios xerais e pedagóxicos do conxunto da etapa, tamén coas competencias clave. Coas aprendizaxes do currículo, inspirados na antropoloxía cristiá, enriquecese o proceso formativo dos nenos e nenas, se así o elixiron as súas familias: accédese a aprendizaxes culturais propios da tradición relixiosa e da contorna familiar que contribúen a madurar a identidade persoal; a aprendizaxes de hábitos e valores, necesarios para a vida individual e social; e a aprendizaxes vitais que dan sentido humano e cristián á vida e forman parte do necesario crecemento interior. Estas achegas do currículo de Relixión Católica, á luz da mensaxe cristiá, responden a un compromiso de promoción humana coa inclusión de todos, fortalecen o poder transformador da escola e supoñen unha contribución propia ao perfil de saída do alumnado ao termo do ensino básico.

O currículo da área de Relixión Católica é resultado do diálogo da Teoloxía, fonte epistemolóxica que proporciona os saberes básicos esenciais para unha formación integral na escola inspirada na visión cristiá da vida, con outras fontes

curriculares, especialmente a psicopedagóxica, que orientan o necesario proceso educativo na Educación Primaria. O deseño curricular da área de Relixión Católica tivo en conta o contexto global que está a vivir a educación nas primeiras décadas do século XXI: dialogou co marco europeo de educación nas súas competencias clave de 2018 e quere integrarse no seu horizonte de 2025, deixouse interpelar pola sensibilidade dos obxectivos de desenvolvemento sostible e a cidadanía global e intercultural, e tivo en conta a oportunidade de reimaxinar os futuros da educación dando prioridade o aprender a ser e a vivir cos outros. Á vez, deixouse afectar polos compromisos do Pacto Educativo Global, promovido pola Igrexa católica, que subliña a centralidade da persoa nos procesos educativos, a escoita das novas xeracións, a acollida de todas as realidades persoais e culturais, a promoción da muller, a responsabilidade da familia, a educación para unha nova política e economía e o coidado da casa común. Especialmente, o noso currículo ábrese ás iniciativas eclesiais da Misión 4.7, sobre a ecoloxía integral, e do Alto Comisionado para a Fraternidade Humana conformado por diversas relixións para construír a casa común e a paz mundial. Desta maneira, o ensino da relixión católica, mantendo a súa peculiaridade e a esencia do diálogo fe-cultura e fe-razón que a caracterizou na democracia, acolle os signos dos tempos e responde os desafíos da educación neste século XXI.

A estrutura do currículo de Relixión Católica intégrase no marco curricular da nova ordenación, e é análoga ás das outras áreas e materias escolares, contribuíndo como estas a o desenvolvemento das competencias clave a través dunha achega específica. É un currículo aberto e flexible para facilitar a súa programación nas diferentes contornas e centros educativos.

Exponse, en primeiro lugar, as seis competencias específicas propias da área de Relixión Católica. Son comúns para todas as etapas, propoñen gradualmente aprendizaxes de carácter cognitivo, instrumental e actitudinal; e permiten o desenvolvemento das competencias clave en Educación Primaria. Algunhas competencias específicas están centradas na formación da identidade persoal, cultivan as dimensións emocionais e afectivas e promoven que cada alumno e alumna conforme con autonomía, liberdade e empatía o seu proxecto vital, inspirado pola antropoloxía cristiá. Outras subliñan a dimensión social e cultural, necesaria para o despregamento da personalidade individual e a construción responsable e creativa das contornas socioculturais desde a mensaxe cristiá de inclusión e fraternidade. E outras propoñen a visión cristiá da vida, o coñecemento de Xesucristo e da Igrexa, e contribúen a unha síntese da fe cristiá capaz de dialogar con outros saberes e disciplinas escolares.

En segundo lugar, propóñense os criterios de avaliación que están directamente relacionados coas competencias específicas.

En terceiro lugar, propóñense os saberes básicos necesarios para alcanzar a proposta formativa da área de Relixión Católica. Estes saberes, que derivan especificamente do diálogo da Teoloxía e a Pedagogía, constitúen os coñecementos, destrezas e actitudes necesarios para o logro das competencias específicas.

No currículo, os saberes básicos preséntanse organizados en tres bloques. O primeiro bloque xira en torno ao descubrimento da vida e da autonomía persoal, á luz da mensaxe cristiá, que se enriquece con valores de liberdade, responsabilidade, comunicación das emocións e ideas propias. O segundo bloque expón o coñecemento da contorna, o encontro cos outros e o coidado dun mesmo e dos demais para crecer en harmonía e comunión. O terceiro bloque facilita a comprensión da tradición social e a identidade cultural para aprender a vivir con outros, a respectar a natureza, construír contornas inclusivas e diversas e construír a casa común. Todos os saberes exponse cun sentido aberto para facilitar a súa adaptación ao contexto.

Finalmente, as orientacións metodolóxicas e para a avaliación da área de Relixión Católica establecen unha proposta didáctica en liña coas outras áreas da etapa e as situacións de aprendizaxe. A súa programación constitúe unha oportunidade para incorporar as realidades máis próximas dos centros educativos e da contorna, para expor a programación didáctica da área de Relixión Católica en proxectos e ámbitos máis globalizados. As propostas metodolóxicas de aprendizaxe cooperativa, aprendizaxe baseada en proxectos e por ámbitos curriculares que poidan realizarse facilitarán un acceso máis inclusivo e universal á aprendizaxe.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Descubrir, identificar e expresar os elementos crave da dignidade e a identidade persoal en situacións vitais próximas, a través de biografías inspiradoras e relatos bíblicos de alcance antropolóxico, para ir conformando a propia identidade e as súas relacións con autonomía, responsabilidade e empatía.	1-3			1-4	1-2-5		2-3	3
OBX2 - Descubrir, recoñecer e estimar a dimensión socioemocional expresada na participación en diferentes estruturas de pertenza, desenvolvendo destrezas e actitudes sociais tendo en conta algúns principios xerais da ética cristiá, para a mellora da convivencia e a sustentabilidade do planeta.	2-5	3	5	3	3	1-2-4	1	
OBX3 - Identificar e interpretar as situacións que prexudican ou melloran a boa convivencia, analizándoas coas claves persoais e sociais da proposta cristiá, para fomentar o crecemento moral, a cooperación cos demais e o desenvolvemento de valores orientados ao ben común.	1-5		3	1	3	3-4	1	3
OBX4 - Comprender e admirar o patrimonio cultural nalgunhas das súas expresións máis significativas, gozando da súa contemplación, analizando o universo simbólico e vital que transmiten, para valorar a propia identidade cultural, promover o diálogo intercultural e xerar creacións artísticas.	4	3		2-3		3		1-2-4
OBX5 - Explorar, desenvolver e apreciar a propia interioridade e experiencia espiritual, recoñecendo nas propias emocións, afectos, símbolos e crenzas, coñecendo a experiencia de personaxes relevantes da tradición xudeu cristián e doutras relixións, para favorecer o autocoñecemento persoal, entender as vivencias dos outros e promover o diálogo e o respecto entre as diferentes tradicións relixiosas.	1				1-3-5	3	2	1-3
OBX6 - Comprender os contidos básicos do cristianismo, valorando a súa contribución á sociedade, para dispoñer dunha síntese persoal que permita dialogar, desde a propia identidade social e cultural, con outras tradicións relixiosas e áreas de coñecemento.	2-3		4	1	4-5	1-4	3	1

Descrición:

As competencias clave incluídas no Perfil de Saída son a adaptación ao sistema educativo español das competencias clave establecidas na Recomendación do Consello da Unión Europea. Esta adaptación responde á necesidade de vincular estas competencias cos retos do século XXI, cos principios e finalidades do sistema educativo establecidos na LOE e co contexto escolar, xa que a Recomendación fai referencia á formación permanente que debe producirse ao longo da vida. , mentres que o Perfil fai referencia a un momento preciso e limitado do desenvolvemento persoal,

social e educativo do alumnado: a etapa de educación básica. Con carácter xeral, debe entenderse que a consecución das competencias e obxectivos fixados na LOMLOE para as distintas etapas educativas está vinculada á adquisición e desenvolvemento das competencias clave incluídas neste Perfil de Saída, que son as seguintes:

- Competencia en comunicación lingüística.
- Competencia plurilingüe.
- Competencia matemática e competencia en ciencia, tecnoloxía e enxeñaría
- Competencia dixital.
- Competencia persoal, social e de aprender a aprender.
- Concurso cidadán.
- Competencia emprendedora.
- Competencia en conciencia e expresión cultural.

A transversalidade é unha condición inherente ao Perfil de Saída, no sentido de que toda aprendizaxe contribúe á súa consecución. Do mesmo xeito, a adquisición de cada unha das competencias clave contribúe á adquisición de todas as outras. Non existe unha xerarquía entre elas, nin se pode establecer unha correspondencia exclusiva cunha única área, ámbito ou materia, senón que todas elas se materializan na aprendizaxe das distintas áreas, ámbitos ou materias e, á súa vez, adquírense e desenvólvense a partir de a aprendizaxe que se produce no seu conxunto.

Os descritores operativos das competencias clave constitúen, xunto cos obxectivos da etapa, o marco de referencia desde o que se concretan as competencias específicas de cada área, ámbito ou materia. Esta vinculación entre descritores operativos e competencias específicas permite a avaliación destas últimas para determinar o grao de adquisición das competencias clave definidas no Perfil de Saída e, polo tanto, a consecución das competencias e obxectivos previstos para a etapa.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DE RELIXIÓN

1. Descubrir, identificar e expresar os elementos clave da dignidade e da identidade persoal en situacións vitais próximas, a través de biografías inspiradoras e relatos bíblicos de alcance antropolóxico, para conformar a propia identidade e as súas relacións con autonomía, responsabilidade e empatía.

O descubrimento de todas as dimensións que conforman a identidade persoal é unha aprendizaxe fundamental para desenvolver o obxectivo da educación integral. Propón recoñecer e comprender as propias experiencias, as raíces familiares e culturais, e as relacións co medio social e natural. Implica aprender a identificar e xestionar as emocións, os afectos, os valores, así como as limitacións, que forman parte da experiencia persoal e social, para madurar a autonomía persoal. Significa aprender a expresar, utilizando diferentes linguas, experiencias vitais cuidando a autonomía e a empatía. Neste proceso de crecemento é importante espertar os valores da dignidade humana e cultivar o respecto e a inclusión de todos en harmonía coa propia identidade persoal. No desenvolvemento desta competencia xoga un papel fundamental o descubrimento da interioridade e as súas consecuencias para a autonomía persoal e as relacións co medio. Este proceso educativo reclama o descubrimento de actitudes e virtudes que se propoñen desde a visión cristiá da persoa e da vida, por exemplo, a través de biografías inspiradoras, sobre todo de santos, e relatos bíblicos sobre a mensaxe de Xesús de Nazaret. A adquisición gradual desta competencia supón ter desenvolvido autonomía e identidade persoal; ter adquiridos valores e normas de convivencia inclusiva, hábitos de traballo individual e en equipo; ter desenvolvido as súas capacidades emocionais en todos os ámbitos da personalidade; e lograron uns hábitos de vida saudable e de consumo responsable sendo conscientes das súas propias necesidades físicas e emocionais.

Esta competencia específica conecta cos seguintes descritores: CCL1, CCL3, CD1, CD4, CPSAA1, CPSAA2, CPSAA4, CPSAA5, CE2, CE3, CCEC3.

2. Descubrir, recoñecer e estimar a dimensión socioemocional expresada na participación en diferentes estruturas de pertenza, desenvolvendo habilidades e actitudes sociais tendo en conta algúns principios xerais da ética cristiá, para a mellora da convivencia e a sustentabilidade do planeta.

O recoñecemento da dimensión socioemocional e da pertenza a diversas estruturas sociais (familia, escola, grupos de amigos, comunidade eclesial, etc.) constitúe unha aprendizaxe imprescindible na educación integral. Implica o descubrimento, a aceptación e estima da natureza social da persoa. Implica recoñecer que a dignidade humana deriva dereitos e implica responsabilidades, tal e como se expresa na Declaración Universal dos Dereitos Humanos. Propón aprender a xestionar a propia autonomía persoal, coas ideas e a toma de decisións propias, coas doutras persoas e colectivos, coa familia e con outros ámbitos sociais e culturais. Nese proceso de maduración é necesario discernir os valores democráticos e aprender a respectar a diversidade social e relixiosa, asumindo o desenvolvemento da identidade persoal nas relacións e vínculos cos demais con actitudes de respecto e inclusión. O desenvolvemento desta competencia implica a adquisición de habilidades e habilidades sociais, a toma de decisións comunitarias, a resolución pacífica de conflitos, a integración de actitudes de participación e solidariedade. A área de Relixión Católica propón os principios e valores do ensino social da Igrexa para contribuír ao ben común, á plena realización humana e á sustentabilidade do planeta. A adquisición desta competencia supón ter preparado, como desenvolvemento da autonomía e da identidade persoal, o exercicio activo da cidadanía e o respecto dos dereitos humanos, do mesmo xeito que o pluralismo das sociedades democráticas supón valorar, desde a ética cristiá, as

diferenzas entre as persoas e as sociedades. , entre diferentes culturas e relixións.

Esta competencia específica conecta cos seguintes descritores: CCL2, CCL5, CP3, STEM5, CD3, CPSAA3, CC1, CC2, CC4, CE1.

3. Identificar e interpretar situacións que prexudiquen ou melloren a boa convivencia, analizándoas coas claves persoais e sociais da proposta cristiá, para favorecer o crecemento moral, a cooperación cos demais e o desenvolvemento de valores orientados ao ben común.

A análise e denuncia das situacións de exclusión, inxustiza ou violencia nos nosos contornos, para propoñer oportunidades de inclusión para todos, especialmente para as persoas máis necesitadas, é unha aprendizaxe fundamental na área de Relixión Católica. En consecuencia, as propostas de autonomía persoal, dignidade humana cos seus dereitos e liberdades, convivencia democrática con valores de xustiza e solidariedade e respecto á diversidade cultural e relixiosa pódense afondar e fundamentar nos valores da mensaxe cristiá. O proxecto de Deus anunciado en Xesucristo, irmandade universal, proporciona un horizonte transcendente que confirma o noso compromiso cos obxectivos de desenvolvemento sostible e cos dereitos humanos. Estas claves persoais e sociais da proposta cristiá súmanse á aprendizaxe da persoa e da sociedade, coas súas actitudes e valores, fundamento da experiencia relixiosa e da tradición cristiá. A antropoloxía cristiá, coa súa proposta social e escatolóxica, constituirá a inspiración dos coñecementos, habilidades e actitudes desta competencia específica. O desenvolvemento desta competencia específica proporciona os criterios para a análise e o informe de todas as situacións de marxinación ou desigualdade entre homes e mulleres; propón virtudes morais para a mellora e a construción do ben común. Isto implica educar a propia visión da realidade para percibir as consecuencias do propio comportamento, asumindo actitudes de responsabilidade, xustiza social e cooperación.

Esta competencia específica conecta cos seguintes descritores: CCL1, CCL5, STEM3, CD1, CPSAA3, CC3, CC4, CE1, CCEC3.

4. Comprender e admirar o patrimonio cultural nalgunhas das súas expresións máis significativas, gozando da súa contemplación, analizando o universo simbólico e vital que transmiten, para poñer en valor a propia identidade cultural, promover o diálogo intercultural e xerar creacións artísticas.

A comprensión e admiración das culturas, en calquera das súas expresións sociais, artísticas, éticas e relixiosas, constitúe unha aprendizaxe esencial no obxectivo escolar da educación integral. Trátase de recoñecer as expresións culturais máis significativas do medio, admirar a súa beleza e significado. Implica a valoración de linguas diversas para expresar experiencias e sentimentos, ideas e crenzas, configurando a identidade das persoas e das sociedades. Propón a contemplación de diversas linguaxes artísticas e culturais para utilízalas na expresión da autonomía e da identidade persoal. É necesario desenvolver o sentido crítico para comprender as diversas manifestacións culturais e cultivar a creatividade para expresar experiencias persoais e sociais en diversas linguaxes comunicativas. Esta competencia específica da Relixión Católica contribúe ao desenvolvemento da autonomía persoal e social promovendo a liberdade de expresión, a creatividade, o respecto e a admiración pola diversidade e o diálogo intercultural. Este proceso formativo implica o coñecemento da relixiosidade popular, as celebracións relixiosas do medio e o patrimonio cultural da Igrexa que conforman a nosa identidade cultural. A adquisición desta competencia pasa por harmonizar a construción da autonomía e da identidade persoal coa aprendizaxe da convivencia cos demais en contextos culturais diversos; ter entendido o pluralismo propio das sociedades democráticas; desenvolver actitudes de autoconfianza e iniciativa persoal; e acadaron valores para apreciar de forma responsable a cultura, o diálogo intercultural e interrelixioso.

Esta competencia específica conecta cos seguintes descritores: CCL4, CP3, CD2, CD3, CC3, CCEC1, CCEC2, CCEC4.

5. Explorar, desenvolver e apreciar a propia interioridade e experiencia espiritual, recoñecéndoa nas propias emocións, afectos, símbolos e crenzas, coñecendo a experiencia de personaxes relevantes da tradición xudeocristiá e doutras relixións, para favorecer o autoconhecimento persoal, comprender experiencias dos demais e promover o diálogo e o respecto entre as distintas tradicións relixiosas.

O coidado e valoración da dimensión espiritual da natureza humana, manifestada en emocións, afectos, símbolos e crenzas, é unha aprendizaxe esencial da formación integral. Propón explorar e desenvolver esta dimensión espiritual no conxunto de todas as dimensións da personalidade humana. Implica recoñecer, aprender a xestionar e expresar en varias linguas as emocións e sentimentos relacionados coa transcendencia e a experiencia relixiosa. Supón explorar, desenvolver e apreciar a propia interioridade para cultivar experiencias de silencio e contemplación. Este desenvolvemento espiritual e moral é un dereito de todos os nenos e nenas, tal e como recoñece o artigo 27 da Convención sobre os Dereitos do Neno, articulando a responsabilidade primordial das familias e dos Estados de garantir un nivel de vida adecuado para as súas condicións físicas, psíquicas, desenvolvemento espiritual, moral e social. O desenvolvemento desta competencia inclúe o espertar espiritual na construción da autonomía e identidade individuais e o descubrimento da relación con Deus. A experiencia relixiosa propónse como unha oportunidade formativa no desenvolvemento de todas as dimensións humanas. Neste obxectivo ocupa un lugar esencial o coñecemento de figuras relevantes da Biblia, da tradición cristiá e doutras relixións. A adquisición desta competencia supón a proposta da visión cristiá da vida, unha das finalidades educativas do ámbito escolar de Relixión Católica, explorando as posibilidades persoais, familiares, sociais e culturais da relixión á hora de discernir posibles respostas a

preguntas sobre a sentido da vida. Tamén implica coñecemento e respecto pola pluralidade relixiosa e o diálogo intercultural.

Esta competencia específica conecta cos seguintes descritores: CCL1, CPSAA1, CPSAA3, CPSAA5, CC3, CE2, CCEC1, CCEC3.

6. Comprender os contidos básicos do cristianismo, valorando a súa contribución á sociedade, para ter unha síntese persoal que permita o diálogo, desde a propia identidade social e cultural, con outras tradicións relixiosas e ámbitos de coñecemento.

Comprender os contidos fundamentais da mensaxe cristiá, así como os doutras tradicións relixiosas, facilitando o diálogo intercultural e a convivencia na diversidade, constitúe unha aprendizaxe esencial para a educación da cidadanía global. Esixe que os desenvolvementos da autonomía persoal e a responsabilidade social exércense con total liberdade e cun exercicio saudable do sentido de pertenza. Implica un coñecemento crítico do cristianismo e das relixións en contextos de pluralidade. Propón que estas crenzas e valores relixiosos poden contribuír ao desenvolvemento autónomo e persoal do propio proxecto de vida. A relevancia destes coñecementos sobre a relixión e a súa presenza na escola, recoñecidos polo Consello de Europa, contribúen ao desenvolvemento das competencias clave e á educación integral. Este concurso ofrece unha primeira aproximación consciente ás crenzas e valores da fe cristiá, aberta ao diálogo, e mostrando a súa relación cos coñecementos doutras áreas escolares. O coñecemento de Xesucristo, a Historia da Salvación e a Igrexa serán aprendizaxes necesarias no desenvolvemento desta competencia. A adquisición desta competencia, desde a perspectiva cristiá, contribúe ao coñecemento e valoración dos valores e normas de convivencia; prepárase para o exercicio activo dunha cidadanía que respecte os dereitos humanos; adentra para o diálogo intercultural e interrelixioso; e prepárase para a vida en contextos de pluralidade, mantendo as propias conviccións e crenzas con pleno respecto ás dos demais.

Esta competencia específica conecta cos seguintes descritores: CCL2, CCL3, STEM4, CD1, CPSAA4, CPSAA5, CC1, CC4, CE3, CCEC1.

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Amigos de todos e amigos de Deus	Traballamos a volta ao cole, as rutinas semanais e obrigacións do día a día descubriendo personaxes da Biblia interesantes e que hoxe en día son actuais e servirán de exemplo para a nosa vida. Agradecemos ter a sorte de pertencer a distintas estruturas sociais (ter unha familia, unha escola á que asistir e que comparto con un grupos de amigos/as, unha parroquia da que formo parte...) Son responsable. Meus dereitos e deberes como persoa	16	9	X		
2	Celebramos o Nadal	Un dialogo universal, como expresión da representación do tempo de Nadal. Símbolos do Nadal. Traballamos a creatividade a partir de relatos bíblicos. Elaboración de manualidades propias destas datas (Belén)	20	6	X		
3	Coñecemos a familia de Xesús.	Nesta unidade traballaremos a diversidade de familias que hai ó noso redor e os membros que as forman, e veremos como era a familia de Xesús e as persoas que a forman. Resaltarase a importancia da familia como grupo de pertenza do que somos membros e que tanto na nosa familia como na de Xesús o mais importante é o amor. Valoraremos	18	5		X	

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
3	Coñecemos a familia de Xesús.	emocións que sentimos cando nos coidan: amor, benestar, diversión e alegría.	18	5		X	
4	Amigos de Xesús e Acompañámolo.	Veranse os grupos ós que pertencía Xesús de Nazaret para xerar un clima de afectividade, respecto, solidariedade e inclusión. Identificamos ós nosos amigos e a Xesús como un deles e acompañámolo na Semana Santa como festa relacionada con Xesús na que se fan procesións.	14	5		X	
5	Falamos con Deus.	Descubrimos como cristiáns o diálogo con Deus con exemplos da vida de María e aprendemos como ela a manifestar a nosa fe e, que celebramos diferentes festas que reflexan esa comunicación, do mesmo xeito nós comunicámonos con Deus a través da oración do Noso Pai.	18	5			X
6	A Igrexa.	A grande familia da Igrexa. Festas mais importantes na Igrexa. As parroquias Festas da zona. Xogamos xuntos no patio como a gran familia da Igrexa Mensaxes de fin de curso!	14	5			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Amigos de todos e amigos de Deus	9

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Observar nos relatos e personaxes bíblicos valores fundamentais do ser humano, relacionándoas co desenvolvemento da súa autonomía e responsabilidade no grupo-clase.	É quen de destacar nun relato dun personaxe bíblico que valor humano o caracteriza	TI	100
CA1.2 - Recoñecer algunhas das características que definen a autonomía persoal, desenvolvendo un autoconcepto axustado e unha autoestima saudable, para a propia aceptación persoal e para integrarse nos grupos de pertenza con asertividade e responsabilidade, á luz do Evanxeo.	É quen de respectar a seus amigos e recoñecer seus erros		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Recoñecer os vínculos e relacións cos grupos de pertenza, comparándoos cos de Xesús de Nazaret, identificando hábitos e principios que axudan a xerar un clima de afectividade, respecto, solidariedade e inclusión.	Identifica hábitos que xeran un clima positivo e mantén unha actitude de respecto cara as costumes cristiás		
CA1.4 - Apreciar e mostrar actitudes de respecto, mediación e coidado do próximo e da natureza, derivadas da análise das palabras e accións de Xesús de Nazaret.	É consciente de que hai palabras, xestos e algunhas accións que melloran a convivencia e embelecen o lugar onde vivimos		
CA1.5 - Visualizar e identificar que situacións cotiás promoven unha convivencia pacífica, a través de escoita e análise de relatos bíblicos, para aprender a resolver pacífica e inclusivamente os conflitos.	Escoita e resolve pacificamente os conflitos que xurden entre os compañeiros/as		
CA1.6 - Describir algunhas situacións próximas de desamparo, fragilidade e vulnerabilidade, empatizando coas persoas desfavorecidas e recoñecendo a preferencia de Xesús de Nazaret polos que máis sofren.	Empatiza cos compañeiros/as que o están a pasar mal		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Identidade persoal e relacións en diálogo coa mensaxe cristiá.   - Capacidades, potencialidades e limitacións de cada ser humano.   - Vivencias e sentimentos da experiencia interior e da corporalidade.   - Valor intrínseco de toda persoa, para o cristianismo como criatura de Deus.   - Exploración de personaxes bíblicos e modelos cristiáns e a súa procura da felicidade.   - Grupos de pertenza: diferenzas e relación con Xesús de Nazaret.   - Potenciación da propia creatividade mediante expresións artísticas que reflectan a mensaxe de diversos relatos bíblicos.   - Expresión, empregando diversas linguaxes, da propia crenza, emocións e afectos.   - Cosmovisións, tradición cristiá e cultura.   - Análise e expresión da mensaxe cristiá na música, as artes e outras manifestacións culturais e tradicións da contorna.   - Xesucristo, centro da mensaxe cristiá.   - A Igrexa como familia que vive e celebra a Boa Noticia anunciada por Xesús de Nazaret.   - A beleza como expresión da Creación e da experiencia relixiosa.   - Habitar o mundo plural e diverso para construír a casa común.   - O compromiso e responsabilidade do ser humano no coidado da natureza e os seres vivos desde unha visión cristiá.   - Gratitude cara ás persoas que nos coidan e cara a Deus Creador.

Contidos
- Obras e palabras que mostran o amor de Xesús de Nazaret a todas as persoas.   - O mandamento do amor como máxima relacional do cristianismo.   - Actitudes e accións que promoven a fraternidade.   - Hábitos e valores de respecto á natureza como creada por Deus.   - Actitudes cotiás que fomentan unha convivencia pacífica.   - Respecto e valoración das emocións, crenzas, sentimentos e expresións relixiosas doutras persoas.

UD	Título da UD	Duración
2	Celebramos o Nadal	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Recoñecer os vínculos e relacións cos grupos de pertenza, comparándoos cos de Xesús de Nazaret, identificando hábitos e principios que axudan a xerar un clima de afectividade, respecto, solidariedade e inclusión.	Identifica hábitos que xeran un clima positivo e mantén unha actitude de respecto cara as costumes cristiás	TI	100
CA1.4 - Apreciar e mostrar actitudes de respecto, mediación e coidado do próximo e da natureza, derivadas da análise das palabras e accións de Xesús de Nazaret.	É consciente de que hai palabras, xestos e algunhas accións que melloran a convivencia e embelecen o lugar onde vivimos		
CA1.7 - Relacionar algunhas pasaxes bíblicas con expresións artísticas, servíndose da observación e análise, para potenciar a creatividade e a comunicación a través de diversas linguaxes.	Servíndose da observación relaciona algunhas pasaxes Bíblicas empregando cartas da biblia en imaxes		
CA1.8 - Descubrir como o pobo cristián mostra a súa fe na vida diaria en diferentes festas e manifestacións relixiosas, comprendendo o vínculo que as une ao Evanxeo e a súa actualización na comunidade cristiá.	Descubre a riqueza cultural das celebracións cristiás como expresión de identidade cultural da nosa sociedade		
CA1.9 - Tomar conciencia da propia interioridade a través de narracións e biografías cristiás significativas, para favorecer o autoconecemento persoal e as vivencias dos outros.	É quen de dar significado ao que está a aprender		
CA1.10 - Identificar as propias emocións, sentimentos e vivencias relixiosas, compartíndoos e recoñecéndoo no outro, tendo en conta a experiencia de personaxes relevantes da tradición xudeocristiana.	Identifica as súas emocións sentimentos e vivencias nos textos que lemos na aula		
CA1.11 - Recoñecer que Xesús de Nazaret é o centro da mensaxe cristiá, valorando as súas achegas para a persoa e a sociedade en contornas diversas.	Identifica a Xesús coma o protagonista da mensaxe de Amor dos cristiáns		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Identidade persoal e relacións en diálogo coa mensaxe cristiá.
- Capacidades, potencialidades e limitacións de cada ser humano.
- Vivencias e sentimentos da experiencia interior e da corporalidade.
- Valor intrínseco de toda persoa, para o cristianismo como criatura de Deus.
- Exploración de personaxes bíblicos e modelos cristiáns e a súa procura da felicidade.
- Grupos de pertenza: diferenzas e relación con Xesús de Nazaret.
- A familia e a incorporación á vida social na visión cristiá.
- Potenciación da propia creatividade mediante expresións artísticas que reflectan a mensaxe de diversos relatos bíblicos.
- Expresión, empregando diversas linguaxes, da propia crenza, emocións e afectos.
- Cosmovisións, tradición cristiá e cultura.
- Apreciación do valor relixioso e a riqueza cultural do Nadal, Semana Santa e outras celebracións como expresión da identidade cultural da nosa sociedade.
- Análise e expresión da mensaxe cristiá na música, as artes e outras manifestacións culturais e tradicións da contorna.
- Valoración da importancia das celebracións relixiosas para as persoas crentes.
- Xesucristo, centro da mensaxe cristiá.
- María, a Nai de Xesús.
- A Igrexa como familia que vive e celebra a Boa Noticia anunciada por Xesús de Nazaret.
- Habitar o mundo plural e diverso para construír a casa común.
- O compromiso e responsabilidade do ser humano no coidado da natureza e os seres vivos desde unha visión cristiá.
- Gratitude cara ás persoas que nos coidan e cara a Deus Creador.
- Obras e palabras que mostran o amor de Xesús de Nazaret a todas as persoas.
- O mandamento do amor como máxima relacional do cristianismo.
- Actitudes e accións que promoven a fraternidade.
- Hábitos e valores de respecto á natureza como creada por Deus.
- Actitudes cotiás que fomentan unha convivencia pacífica.
- Respecto e valoración das emocións, crenzas, sentimentos e expresións relixiosas doutras persoas.

UD	Título da UD	Duración
3	Coñecemos a familia de Xesús.	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Observar nos relatos e personaxes bíblicos valores fundamentais do ser humano, relacionándoos co desenvolvemento da súa autonomía e responsabilidade no grupo-clase.	É quen de destacar nun relato dun personaxe bíblico que valor humano o caracteriza	TI	100
CA1.2 - Recoñecer algunhas das características que definen a autonomía persoal, desenvolvendo un autoconcepto axustado e unha autoestima saudable, para a propia aceptación persoal e para integrarse nos grupos de pertenza con asertividade e responsabilidade, á luz do Evanxeo.	É quen de respectar a seus amigos e recoñecer seus erros		
CA1.3 - Recoñecer os vínculos e relacións cos grupos de pertenza, comparándoos cos de Xesús de Nazaret, identificando hábitos e principios que axudan a xerar un clima de afectividade, respecto, solidariedade e inclusión.	Identifica hábitos que xeran un clima positivo e mantén unha actitude de respecto cara as costumes cristiás		
CA1.4 - Apreciar e mostrar actitudes de respecto, mediación e coidado do próximo e da natureza, derivadas da análise das palabras e accións de Xesús de Nazaret.	É consciente de que hai palabras, xestos e algunhas accións que melloran a convivencia e embelecen o lugar onde vivimos		
CA1.5 - Visualizar e identificar que situacións cotiás promoven unha convivencia pacífica, a través de escoítaa e análise de relatos bíblicos, para aprender a resolver pacífica e inclusivamente os conflitos.	Escoita e resolve pacificamente os conflitos que xurden entre os compañeiros/as		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Identidade persoal e relacións en diálogo coa mensaxe cristiá.   - Capacidades, potencialidades e limitacións de cada ser humano.   - Valor intrínseco de toda persoa, para o cristianismo como criatura de Deus.   - Exploración de personaxes bíblicos e modelos cristiás e a súa procura da felicidade.   - Grupos de pertenza: diferenzas e relación con Xesús de Nazaret.   - A familia e a incorporación á vida social na visión cristiá.   - Potenciación da propia creatividade mediante expresións artísticas que reflectan a mensaxe de diversos relatos bíblicos.   - Expresión, empregando diversas linguaxes, da propia crenza, emocións e afectos.   - Cosmovisións, tradición cristiá e cultura.   - Análise e expresión da mensaxe cristiá na música, as artes e outras manifestacións culturais e tradicións da contorna.   - Xesucristo, centro da mensaxe cristiá.   - María, a Nai de Xesús.   - A Igrexa como familia que vive e celebra a Boa Noticia anunciada por Xesús de Nazaret.   - Habitar o mundo plural e diverso para construír a casa común.

Contidos
- O compromiso e responsabilidade do ser humano no coidado da natureza e os seres vivos desde unha visión cristiá.   - Gratitude cara ás persoas que nos coidan e cara a Deus Creador.   - Obras e palabras que mostran o amor de Xesús de Nazaret a todas as persoas.   - O mandamento do amor como máxima relacional do cristianismo.   - Actitudes e accións que promoven a fraternidade.   - Hábitos e valores de respecto á natureza como creada por Deus.   - Actitudes cotiás que fomentan unha convivencia pacífica.   - Respecto e valoración das emocións, crenzas, sentimentos e expresións relixiosas doutras persoas.

UD	Título da UD	Duración
4	Amigos de Xesús e Acompañámolo.	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Observar nos relatos e personaxes bíblicos valores fundamentais do ser humano, relacionándoos co desenvolvemento da súa autonomía e responsabilidade no grupo-clase.	É quen de destacar nun relato dun personaxe bíblico que valor humano o caracteriza.	TI	100
CA1.2 - Recoñecer algunhas das características que definen a autonomía persoal, desenvolvendo un autoconcepto axustado e unha autoestima saudable, para a propia aceptación persoal e para integrarse nos grupos de pertenza con asertividade e responsabilidade, á luz do Evanxeo.	É quen de respectar a seus amigos e recoñecer seus erros.		
CA1.3 - Recoñecer os vínculos e relacións cos grupos de pertenza, comparándoos cos de Xesús de Nazaret, identificando hábitos e principios que axudan a xerar un clima de afectividade, respecto, solidariedade e inclusión.	Identifica hábitos que xeran un clima positivo e mantén unha actitude de respecto cara as costumes cristiás.		
CA1.4 - Apreciar e mostrar actitudes de respecto, mediación e coidado do próximo e da natureza, derivadas da análise das palabras e accións de Xesús de Nazaret.	É consciente de que hai palabras, xestos e algunhas accións que melloran a convivencia e embelecen o lugar onde vivimos.		
CA1.5 - Visualizar e identificar que situacións cotiás promoven unha convivencia pacífica, a través de escóitaa e análise de relatos bíblicos, para aprender a resolver pacífica e inclusivamente os conflitos.	Escoita e resolve pacíficamente os conflitos que xurden entre os compañeiros/as.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.6 - Describir algunhas situacións próximas de desamparo, fragilidade e vulnerabilidade, empatizando coas persoas desfavorecidas e recoñecendo a preferencia de Xesús de Nazaret polos que máis sofren.	Empatiza cos compañeiros/as que o están a pasar mal.		
CA1.7 - Relacionar algunhas pasaxes bíblicas con expresións artísticas, servíndose da observación e análise, para potenciar a creatividade e a comunicación a través de diversas linguaxes.	Servíndose da observación relaciona algunhas pasaxes Bíblicas empregando cartas da biblia en imaxes.		
CA1.8 - Descubrir como o pobo cristián mostra a súa fe na vida diaria en diferentes festas e manifestacións relixiosas, comprendendo o vínculo que as une ao Evanxeo e a súa actualización na comunidade cristiá.	Descubre a riqueza cultural das celebracións cristiás como expresión de identidade cultural da nosa sociedade.		
CA1.9 - Tomar conciencia da propia interioridade a través de narracións e biografías cristiás significativas, para favorecer o autoconocemento persoal e as vivencias dos outros.	É quen de dar significado ao que está a aprender.		
CA1.10 - Identificar as propias emocións, sentimentos e vivencias relixiosas, compartíndoos e recoñecéndoos no outro, tendo en conta a experiencia de personaxes relevantes da tradición xudeocristiana.	Identifica as súas emocións sentimentos e vivencias nos textos que lemos na aula.		
CA1.11 - Recoñecer que Xesús de Nazaret é o centro da mensaxe cristiá, valorando as súas achegas para a persoa e a sociedade en contornas diversas.	Identifica a Xesús coma o protagonista da mensaxe de Amor dos cristiáns .		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Identidade persoal e relacións en diálogo coa mensaxe cristiá.   - Capacidades, potencialidades e limitacións de cada ser humano.   - Vivencias e sentimentos da experiencia interior e da corporalidade.   - Valor intrínseco de toda persoa, para o cristianismo como criatura de Deus.   - Exploración de personaxes bíblicos e modelos cristiáns e a súa procura da felicidade.   - Grupos de pertenza: diferenzas e relación con Xesús de Nazaret.   - Potenciación da propia creatividade mediante expresións artísticas que reflectan a mensaxe de diversos relatos bíblicos.   - Expresión, empregando diversas linguaxes, da propia crenza, emocións e afectos.   - Cosmovisións, tradición cristiá e cultura.   - Apreciación do valor relixioso e a riqueza cultural do Nadal, Semana Santa e outras celebracións como expresión da identidade cultural da nosa sociedade.   - Análise e expresión da mensaxe cristiá na música, as artes e outras manifestacións culturais e tradicións da contorna.   - Valoración da importancia das celebracións relixiosas para as persoas crentes.

Contidos
- A alianza de Deus co pobo de Israel e o seu proxecto de humanidade.   - Xesucristo, centro da mensaxe cristiá.   - A beleza como expresión da Creación e da experiencia relixiosa.   - Habitar o mundo plural e diverso para construír a casa común.   - O compromiso e responsabilidade do ser humano no coidado da natureza e os seres vivos desde unha visión cristiá.   - Gratitude cara ás persoas que nos coidan e cara a Deus Creador.   - Obras e palabras que mostran o amor de Xesús de Nazaret a todas as persoas.   - O mandamento do amor como máxima relacional do cristianismo.   - Actitudes e accións que promoven a fraternidade.   - Hábitos e valores de respecto á natureza como creada por Deus.   - Relatos evanxélicos de compaixón, misericordia e perdón.   - Actitudes cotiás que fomentan unha convivencia pacífica.   - Respecto e valoración das emocións, crenzas, sentimentos e expresións relixiosas doutras persoas.

UD	Título da UD	Duración
5	Falamos con Deus.	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Apreciar e mostrar actitudes de respecto, mediación e coidado do próximo e da natureza, derivadas da análise das palabras e accións de Xesús de Nazaret.	É consciente de que hai palabras, xestos e algunhas accións que melloran a convivencia e embelecen o lugar onde vivimos.	TI	100
CA1.7 - Relacionar algunhas pasaxes bíblicas con expresións artísticas, servíndose da observación e análise, para potenciar a creatividade e a comunicación a través de diversas linguaxes.	Servíndose da observación relaciona algunhas pasaxes Bíblicas empregando cartas da biblia en imaxes.		
CA1.8 - Descubrir como o pobo cristián mostra a súa fe na vida diaria en diferentes festas e manifestacións relixiosas, comprendendo o vínculo que as une ao Evanxeo e a súa actualización na comunidade cristiá.	Descubre a riqueza cultural das celebracións cristiás como expresión de identidade cultural da nosa sociedade.		
CA1.9 - Tomar conciencia da propia interioridade a través de narracións e biografías cristiás significativas, para favorecer o autoconocemento persoal e as vivencias dos outros.	É quen de dar significado ao que está a aprender.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.10 - Identificar as propias emocións, sentimentos e vivencias relixiosas, compartíndoos e recoñecéndoos no outro, tendo en conta a experiencia de personaxes relevantes da tradición xudeocristiana.	Identifica as súas emocións sentimentos e vivencias nos textos que lemos na aula.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.11 - Recoñecer que Xesús de Nazaret é o centro da mensaxe cristiá, valorando as súas achegas para a persoa e a sociedade en contornas diversas.			
CA1.12 - Valorar a Biblia como libro sacro e como narración do encontro de Deus coa humanidade, descubriendo o seu lugar na comunidade cristiá e na cultura.	Gusta das narracións da Biblia.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Identidade persoal e relacións en diálogo coa mensaxe cristiá.   - Capacidades, potencialidades e limitacións de cada ser humano.   - Vivencias e sentimentos da experiencia interior e da corporalidade.   - Valor intrínseco de toda persoa, para o cristianismo como criatura de Deus.   - Exploración de personaxes bíblicos e modelos cristiáns e a súa procura da felicidade.   - Potenciación da propia creatividade mediante expresións artísticas que reflectan a mensaxe de diversos relatos bíblicos.   - Aprecio de momentos de silencio, interiorización e contemplación.   - Expresión, empregando diversas linguaxes, da propia crenza, emocións e afectos.   - Recoñecemento da oración como medio privilexiado de comunicación con Deus. O Painoso.   - Cosmovisións, tradición cristiá e cultura.   - Análise e expresión da mensaxe cristiá na música, as artes e outras manifestacións culturais e tradicións da contorna.   - Valoración da importancia das celebracións relixiosas para as persoas crentes.   - Recoñecemento da Biblia, Palabra de Deus na vida da Igrexa, como libro sacro do cristianismo.   - A alianza de Deus co pobo de Israel e o seu proxecto de humanidade.   - Xesucristo, centro da mensaxe cristiá.   - María, a Nai de Xesús.   - A Igrexa como familia que vive e celebra a Boa Noticia anunciada por Xesús de Nazaret.   - A Biblia como fonte de inspiración artística ao longo da historia.   - A beleza como expresión da Creación e da experiencia relixiosa.   - Habitar o mundo plural e diverso para construír a casa común.   - O compromiso e responsabilidade do ser humano no coidado da natureza e os seres vivos desde unha visión cristiá.

Contidos
- Gratitude cara ás persoas que nos coidan e cara a Deus Creador.   - Obras e palabras que mostran o amor de Xesús de Nazaret a todas as persoas.   - O mandamento do amor como máxima relacional do cristianismo.   - Actitudes e accións que promoven a fraternidade.   - Actitudes cotiás que fomentan unha convivencia pacífica.   - Respecto e valoración das emocións, crenzas, sentimentos e expresións relixiosas doutras persoas.

UD	Título da UD	Duración
6	A Igrexa.	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Observar nos relatos e personaxes bíblicos valores fundamentais do ser humano, relacionándoos co desenvolvemento da súa autonomía e responsabilidade no grupo-clase.	É quen de destacar nun relato dun personaxe bíblico que valor humano o caracteriza.	TI	100
CA1.2 - Recoñecer algunhas das características que definen a autonomía persoal, desenvolvendo un autoconceito axustado e unha autoestima saudable, para a propia aceptación persoal e para integrarse nos grupos de pertenza con asertividade e responsabilidade, á luz do Evanxeo.	É quen de respectar a seus amigos e recoñecer seus erros .		
CA1.3 - Recoñecer os vínculos e relacións cos grupos de pertenza, comparándoos cos de Xesús de Nazaret, identificando hábitos e principios que axudan a xerar un clima de afectividade, respecto, solidariedade e inclusión.	Identifica hábitos que xeran un clima positivo e mantén unha actitude de respecto cara as costumes cristiás .		
CA1.4 - Apreciar e mostrar actitudes de respecto, mediación e coidado do próximo e da natureza, derivadas da análise das palabras e accións de Xesús de Nazaret.	É consciente de que hai palabras, xestos e algunhas accións que melloran a convivencia e embelecen o lugar onde vivimos.		
CA1.9 - Tomar conciencia da propia interioridade a través de narracións e biografías cristiás significativas, para favorecer o autoconecemento persoal e as vivencias dos outros.	É quen de dar significado ao que está a aprender.		
CA1.10 - Identificar as propias emocións, sentimentos e vivencias relixiosas, compartíndoos e recoñecéndoos no outro, tendo en conta a experiencia de personaxes relevantes da tradición xudeocristiana.	Identifica as súas emocións sentimentos e vivencias nos textos que lemos na aula .		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.11 - Recoñecer que Xesús de Nazaret é o centro da mensaxe cristiá, valorando as súas achegas para a persoa e a sociedade en contornas diversas.	Identifica a Xesús coma o protagonista da mensaxe de Amor dos cristiáns.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Identidade persoal e relacións en diálogo coa mensaxe cristiá.   - Capacidades, potencialidades e limitacións de cada ser humano.   - Vivencias e sentimentos da experiencia interior e da corporalidade.   - Valor intrínseco de toda persoa, para o cristianismo como criatura de Deus.   - Exploración de personaxes bíblicos e modelos cristiáns e a súa procura da felicidade.   - Grupos de pertenza: diferenzas e relación con Xesús de Nazaret.   - A familia e a incorporación á vida social na visión cristiá.   - Potenciación da propia creatividade mediante expresións artísticas que reflectan a mensaxe de diversos relatos bíblicos.   - Expresión, empregando diversas linguaxes, da propia crenza, emocións e afectos.   - Cosmovisións, tradición cristiá e cultura.   - Análise e expresión da mensaxe cristiá na música, as artes e outras manifestacións culturais e tradicións da contorna.   - Valoración da importancia das celebracións relixiosas para as persoas crentes.   - Recoñecemento da Biblia, Palabra de Deus na vida da Igrexa, como libro sacro do cristianismo.   - A alianza de Deus co pobo de Israel e o seu proxecto de humanidade.   - Xesucristo, centro da mensaxe cristiá.   - María, a Nai de Xesús.   - A Igrexa como familia que vive e celebra a Boa Noticia anunciada por Xesús de Nazaret.   - A Biblia como fonte de inspiración artística ao longo da historia.   - Habitar o mundo plural e diverso para construír a casa común.   - O compromiso e responsabilidade do ser humano no coidado da natureza e os seres vivos desde unha visión cristiá.   - Gratitude cara ás persoas que nos coidan e cara a Deus Creador.   - Obras e palabras que mostran o amor de Xesús de Nazaret a todas as persoas.   - O mandamento do amor como máxima relacional do cristianismo.   - Actitudes e accións que promoven a fraternidade.   - Hábitos e valores de respecto á natureza como creada por Deus.

Contidos

- Biografías significativas que favoreceron a resolución pacífica de conflitos.
- Actitudes cotiás que fomentan unha convivencia pacífica.
- Respecto e valoración das emocións, crenzas, sentimentos e expresións relixiosas doutras persoas.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A adquisición e desenvolvemento das competencias clave do perfil de saída dos estudantes ao final da educación básica, que se especifican nas competencias específicas de cada suxeito ou alcance do escenario, serán favorecidas por metodoloxías didácticas que recoñecen aos estudantes como axente do seu aprendizaxe propia. Para iso, a implementación de propostas pedagóxicas que, en función dos centros de interese dos estudantes, lles permitan construír coñecemento con autonomía e creatividade a partir das súas propias aprendizaxes e experiencias. As situacións de aprendizaxe representan unha ferramenta eficaz para integrar os elementos curriculares dos distintos temas ou áreas a través de tarefas e actividades significativas e relevantes para resolver problemas dun xeito creativo e cooperativo, reforzando a autoestima, a autonomía, a reflexión crítica e a responsabilidade.

Para que a adquisición de competencias sexa eficaz, estas situacións deben estar ben contextualizadas e respectuosas coas experiencias dos estudantes e as súas diferentes formas de comprender a realidade. Tamén deben estar compostos por tarefas complexas cuxa resolución implica a construción de novas aprendizaxes. Estas situacións buscan ofrecer aos estudantes a oportunidade de conectar e aplicar o aprendido en contextos próximos á vida real. Así, as situacións constitúen un compoñente que, aliñado cos principios do deseño universal para a aprendizaxe, permite aprender a aprender e establecer a base para aprender ao longo da vida, promovendo procesos pedagóxicos flexibles e accesibles que se axusten ás necesidades, características e diferentes ritmos de aprendizaxe dos estudantes.

O deseño destas situacións debe significar a transferencia da aprendizaxe adquirida polos estudantes, permitindo a articulación coherente e eficaz dos diferentes coñecementos, habilidades e actitudes desta etapa. As situacións deben comezar desde o enfoque de obxectivos claros e precisos que integren varios coñecementos básicos. Ademais, deben propoñer tarefas ou actividades que favorezan diferentes tipos de agrupacións, de traballo individual a grupos en grupos, permitindo aos estudantes asumir responsabilidades persoais e actuar de forma cooperativa na resolución creativa do reto plantexado. A súa implementación debe implicar a produción e a interacción verbal e incluír o uso de recursos auténticos en diferentes soportes e formatos, tanto analóxicos como dixitais. As situacións de aprendizaxe deben promover aspectos relacionados co interese común, a sustentabilidade ou a convivencia democrática, esenciais para que os estudantes respondan eficazmente aos retos do século XXI.

O fin último da escola non pode restrinxirse á transmisión de informacións e coñecementos, senón que ha de provocar o desenvolvemento integral. Busca estimular e acompañar de forma personalizada o crecemento e aprendizaxe de cada alumno/a

Os enfoques metodolóxicos desta área baséanse fundamentalmente nunha atención personalizada aos estudantes, na diversidade de actividades, estratexias, recursos e outros métodos didácticos; no coidado do desenvolvemento emocional e cognitivo dos estudantes que respectan o seu ritmo evolutivo; en aprendizaxe individualizada e cooperativa; Na relación de aprendizaxe co medio ambiente, nun enfoque de competencia orientado á acción, ao emprendemento e á aplicación do coñecemento. Haberá que ter en conta as condicións persoais, sociais e culturais de todos os nenos, para detectar necesidades específicas e propoñer accións de reforzo ou expansión máis flexibles e garantir a inclusión de todos os estudantes. A avaliación enténdese como parte deste proceso de ensino e aprendizaxe. A área de relixión católica confire unha responsabilidade insubstituíble ante a figura do profesor cuxa intervención é esencial na xestión do proceso de ensino, tanto na súa programación como no seu desenvolvemento e avaliación.

A didáctica da área de relixión católica plantexada en termos dun currículo de competencias terá que promover a importancia dos estudantes no seu propio proceso de aprendizaxe. Algúns dos pasos a seguir nas secuencias de aprendizaxe son:

- Partirei da avaliación inicial da experiencia concreta do estudante e do estudante, e da súa realidade persoal, familiar, social e cultural;
- Identificar e formular co pensamento autónomo as preguntas e cuestións que plantexan estas situacións;

- Buscar, analizar e contrastar as experiencias e preguntas con fontes bíblicas, patrimonio artístico e outras referencias eclesiais;
- Prepare as respostas persoais e sociais da liberdade individual con pleno respecto ás ideas dos demais, contrastando cos principios éticos do cristianismo;
- Diálogo con outras visións do mundo, para a construción da convivencia e o ben común;
- Comunicar con asertividade e empatizar as súas propias ideas e crenzas empregando varios idiomas con creatividade;
- Aplique este proceso de formación na construción da identidade persoal na preparación para a aprendizaxe durante toda a vida. A diversidade de metodoloxías activas que se pode aplicar terá que ter en conta os pasos deste itinerario pedagóxico e as competencias específicas, os criterios de avaliación e o coñecemento básico, é dicir, a aprendizaxe esencial desta área. A avaliación metodolóxica e para a programación harmonizará estas aprendizaxes que se propoñen na área de relixión católica, as necesidades dos estudantes e os obxectivos do escenario e o perfil de saída.

O AGRUPAMENTO DOS GRUPOS

- Gran grupo.
- Pequeno grupo.
- Traballo de mesa individual...

Os criterios de distribución do alumnado na aula este curso tras a recuperación da pandemia por Covid-19, estableceremos cada día en función de cal sexa a actividade que se desenvolva, e/ou segundo as características e necesidades do alumnado en base a natureza disciplinar da actividade. Establecerei agrupamentos fixos e, variarán segundo o criterio que teña establecido cada titor/a na súa aula, ou preferiblemente de xeito individual en último caso.

A ORGANIZACIÓN DE ESPAZOS E TEMPOS

Adaptado aos alumnos/as. Tendo en conta as súas preferencias, características e capacidades en todo momento. Preverei as distintas situacións xerando na aula un ambiente físico de aprendizaxe grato, afectivamente significativo e esteticamente agradable que lle permita ao alumnado sentirse cómodo, seguro e acollido no tempo que dura cada sesión de Relixión.

Será unha organización o mais flexible posible, dentro das condicións nas circunstancias especiais que puidesen xurdir ao longo do curso, seguindo o indicado nos protocolos COVID, se os houbera, e, adaptándose á idade, actividade, motivación...

Pretendo que os nenos/as sexan dinámicos e se sintan motivados nas clases de Reli, tanto a nivel individual como en grupos reducidos ou gran grupo; deste xeito se amosará a parte activa, creativa e participativa do alumnado.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Material impreso
Material informático e medios audiovisuais
Material non específico: Natural /Reciclado
Materiais diversos Recursos persoais ou humanos
Material funxible variado

Os materiais curriculares axeitaranse aos tipos de contidos, ás características e necesidades específicas de cada contexto educativo e, especialmente ás características individuais do noso alumnado, atendendo ao artigo 4 da LOMLOE "Ensino básico" sinalase "Cando tal diversidade requírao, adoptaranse as medidas organizativas, metodolóxicas e curriculares pertinentes conforme aos principios do Deseño universal de aprendizaxe".

Estes materiais permitirán distintos graos de uso; para iso, serán o máis diversos posible, e ofrecerán múltiples posibilidades de utilización en función das necesidades de cada situación e momento. Entre outros, para o correcto desenvolvemento desta programación precisaremos:

Material específico e convencional da aula: Encerado, mesas, sillas, paneis, xogos e puzzles, Biblioteca de aula...

Material impreso, coma os libros: a Biblia (infantil e xuvenil), contos, cómics, libros de personaxes sagrados, xogos de cartas (a vida de Xesús), parábolas en láminas de cores...

Material informático e medios audiovisuais. Tecnoloxía da Aprendizaxe da Información (TIC e TAC): ordenador con conexión a internet, canón de video, tabletas, app "Biblia infantil", CDs, páxinas web, Biblia on line, xogos informáticos, a miña aula virtual e blogue, o robot escornabot e gafas de Realidade Virtual, películas animadas do Antigo e do Novo Testamentos...

Material non específico: Estarán presentes nas aulas elementos do medio natural e sociocultural que favorezan o vínculo coa identidade do alumnado e creen un ambiente significativo, ademais de espertar o interese por explorar e experimentar cos elementos que as nenas e os nenos teñen ao seu dispor. Podemos clasificalo en natural (o que recolleemos no patio, nunha saída... como pedriñas, follas, piñas para decorar nas datas de Nadal...). E, material reciclado. Isto é material que daremos unha segunda vida reutilizándoo na aula para diferentes actividades lúdicas dentro da nosa clase de relixión (ademais traballamos o tema transversal de educ. para o consumo e a educación ambiental) Ex: vasos de iogur, tapas de botella, botellas de plástico pequenas, rolos de papel hixiénico... para que o alumnado, coa nosa revisión, sexa quen de elaborar sus propios xogos ou adornos.

Materiais diversos: que se utilizarán nas ocasións que así o requira o tema a traballar, para fomentar a motivación. Por exemplo: xornais, Kamishibai, láminas, fotografías,...

Recursos persoais ou humanos: Alumnado con ganas e ilusión por aprender, mestres colaboradores e familias ou visitas, e institucións locais, axudarán no mellor aproveitamento de todas as posibilidades da nosa contorna.

Material funxible variado: lapis, goma de borrar, folios brancos, folios de cores, papel charol, papel de seda, papel pinocho, cartolinas, plásticos transparentes, ceras, rotuladores, plastilina, cola, pegamento, tesoiras,...

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Avaliación inicial, facilita a avaliación de coñecementos anteriores, as habilidades e actitudes dos estudantes, co fin de adaptar o proceso de aprendizaxe docente á realidade das súas posibilidades.

A avaliación inicial ao principio de cada curso, fareina con actividades lúdicas moi sinxeliñas, en concreto, con xogos de mesa e con actividades on line na pdi.

Terá carácter informativo e será o referente para o desenvolvemento do currículo, así como para adoptar as medidas de apoio, reforzo en alumnado con necesidades de atención mais específicas, e de recuperación, que considere mais oportunas para cada alumno/a

E, ao comezo de cada Unidade Didáctica, aproveitarei para facer unha avaliación inicial para valorar os coñecementos previos dos que partimos, mediante diálogo e a través de preguntas abertas, aproveitando algunha actividade de presentación divertida e motivadora.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	16	20	18	14	18	14	100
Táboa de indicadores	100	100	100	100	100	100	100

Criterios de cualificación:

Seguirase a Orde do 26 de maio de 2023, pola que se actualiza a normativa de avaliación, recollen a necesidade da selección dos criterios de avaliación e dos contidos establecidos na programación didáctica da área para o deseño das actividades de ensino, aprendizaxe e avaliación e dos métodos pedagóxicos que debe asegurar, neste nivel, o desenvolvemento das competencias clave. A avaliación das competencias clave na área de Relixión Católica contribúe ao desenvolvemento por parte do alumnado do adecuado grao de adquisición das competencias clave, tendo en conta as seguintes relacións curriculares:

1. A avaliación constituirá unha práctica habitual e permanente dirixida a obter e rexistrar datos relevantes que faciliten a toma de decisións encamiñadas á mellora dos procesos de ensino e de aprendizaxe do alumnado, tanto no ámbito individual como no colectivo.

2. A avaliación do proceso de aprendizaxe será global, continua e formativa:

a) Global: a valoración da aprendizaxe debe referirse ao grao de adquisición das competencias clave e o logro dos obxectivos.

b) Continua: ser coñecedor do progreso e das dificultades de aprendizaxe que presenta cada alumna e alumno durante todo o proceso educativo. levaréina a cabo día a día, tanto de maneira global da marcha da clase, como individualizada, mediante os instrumentos: observación das actitudes dos alumnos/as, habilidades e destrezas adquiridas, traballo de clase, seguimento do caderno, e algunha proba obxectiva. Servirá para ver se acadan obxectivos e competencias previstos e ademais para comprobar se se segue co tema ou hai que retomar aspectos que non quedan claros

c) Formativa: empregar a información sobre a evolución da aprendizaxe do alumnado para reorientar, axustar e mellorar o proceso de aprendizaxe adaptándoo as características persoais de cada alumna e alumno.

3. Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias clave e o logro dos obxectivos das áreas e da etapa na avaliación das áreas ou dos ámbitos serán os criterios de avaliación que figuran no anexo II do Decreto 155/2022, do 15 de setembro.

Os referentes no caso do alumnado con adaptación curricular serán os incluídos na devandita adaptación, sen que isto poida impedirle a promoción ao curso ou á etapa seguinte.

4. Promoverase o uso xeneralizado de técnicas e instrumentos de avaliación variados, diversos e adaptados ás distintas situacións de aprendizaxe que permitan a valoración obxectiva de todo o alumnado.

Os criterios de cualificación son os instrumentos que se utilizan para obter o resultado da cualificación do alumnado nunha determinada avaliación. Estes instrumentos (que estableceréi con escalas de observación, rexistros, rúbricas... segundo a consecución do logro de maior a menor grado) permitiránme recoller información relevante sobre os resultados de aprendizaxe e en base aos seguintes criterios de cualificación:

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN CRITERIOS DE CALIFICACIÓN

a) Parte actitudinal: 45%

Aproveitamento do tempo.

Esfuerzo e participación con interese en cada sesión.

Respecto aos mestres/as e aos compañeiros/as

Respecto ás normas de funcionamento na clase.

Atende e participa nas explicacións.

Responde as preguntas orais / escritas (competencia en comunicación lingüística)

b) Parte conceptual. Análise das producións individuais: 15%

O traballo está completo e correxido. Presentación e limpeza.

Realización das tarefas e actividades cumprindo as normas da clase (plásticas, escritas, orais..)

c) Parte procedimental (actividades mais prácticas): Manualidades, xogos, actividades coas novas tecnoloxías 40% (competencia dixital):

Con boa actitude, traballo, esforzo, motivación...

Móstrase con interese por facer actividades novas e de distinta índole...

Cos resultados obtidos dos instrumentos que medimos na avaliación asignarase unha cualificación.

O método de avaliación será o de avaliación continua, onde o alumno/a será avaliado constantemente. Desta avaliación xurdirán as diferentes cualificacións por trimestre e a final. As Cualificacións serán segundo a citada Orde, os resultados da avaliación expresaranse nos termos de insuficiente (IN) para as cualificacións negativas e suficiente (SU), ben (BE), notable (NT) ou sobresaliente (SB) para as cualificacións positivas. A estes termos achegaráselles, con carácter informativo, unha cualificación numérica, sen empregar decimais, nunha escala de un a dez, coas seguintes correspondencias:

Insuficiente: 1, 2, 3 ou 4.

Suficiente: 5.

Ben: 6.

Notable: 7 ou 8.

Sobresaliente: 9 ou 10.

5. Se en calquera momento do curso, como consecuencia do proceso de avaliación continua, se detectase que o progreso dunha alumna ou dun alumno non é o axeitado, estableceranse as medidas máis adecuadas dirixidas a garantir a adquisición das aprendizaxes imprescindibles para continuar o seu proceso educativo.

Criterios de recuperación:

Non teño alumnado que recuperar.

Se en calquera momento do curso, como consecuencia do proceso de avaliación continua, se detectase que o progreso dun alumno ou alumna non é o axeitado, recibirá os apoios necesarios para recuperar as aprendizaxes que non alcanzase con pautas que faciliten o progreso na aprendizaxe, con xogos mais manipulativos, actividades lúdicas con propostas sinxelas e de reforzo...

Se ensaiaran diferentes agrupamentos, Asamblea , pequeno grupo ,grupo medio ,traballo por parellas conseguindo garantir a adquisición das aprendizaxes imprescindibles para continuar o seu proceso educativo.

Tras aplicar as medidas ordinarias suficientes, adecuadas e personalizadas para atender o desfase curricular ou as dificultades de aprendizaxe do alumno ou alumna, solicitaré axuda ao equipo de orientación do centro e ao titor/a do alumno/a para organizar un plan específico de reforzo para que, durante o resto de curso, poida alcanzar o grao de adquisición das competencias correspondentes.

6. Medidas de atención á diversidade

1. Para fortalecer a inclusión e asegurar o dereito á educación de calidade, nesta fase farase especial fincapé nos cuidados individualizados aos estudantes, na detección precoz das súas necesidades específicas e no establecemento de mecanismos de apoio e reforzo para evitar a permanencia No mesmo curso, particularmente en ambientes socialmente desfavorecidos.

2. Adoptarei as medidas necesarias para responder ás necesidades educativas concretas dos alumnos, tendo en conta os seus diferentes ritmos e estilos de aprendizaxe en coordinación co titor e o equipo de orientación.

3. flexibilidade na organización de áreas, ensinanzas, espazos e tempos e promoveré alternativas metodolóxicas, co fin de personalizar e mellorar a capacidade de aprendizaxe e os resultados de todo o corpo estudiantil.

4. Estas medidas estarán orientadas para que todos os estudantes poidan alcanzar o nivel de rendemento esperado ao final da educación primaria, segundo o perfil de saída e a consecución dos obxectivos de A educación primaria, polo que en ningún caso pode asumir a discriminación que impida aos que se beneficien deles para promover o

seguinte ciclo ou etapa.

5. Considerarei se é necesario as agrupacións flexibles ou adaptacións curriculares.

6. Favorecerei a flexibilidade e o uso de alternativas metodolóxicas no ensino e avaliación especialmente cos estudantes que presenten dificultades na súa comprensión e expresión.

7. Do mesmo xeito, estableceranse as medidas máis adecuadas para que as condicións de realizar os procesos asociados á avaliación se adapten ás necesidades deste alumno.

O currículo do tema da relixión católica, tamén nas súas orientacións metodolóxicas, está comprometido cunha educación personalizada, que pon á persoa no centro de todos os procesos educativos. Isto require acompañar a cada alumno tendo en conta a súa personalidade e o seu propio ritmo de aprendizaxe, acoller e coidar da súa experiencia persoal, familiar e social, respectar a súa autonomía e liberdade, promovendo vínculos con outros para crecer individualmente e comunmente. Con atención personalizada, favorece o compromiso e a implicación dos propios estudantes no seu proceso de coñecemento, atendendo a todas as dimensións da personalidade dun xeito integrado. En concreto, o tema da relixión católica asiste e acompaña o desenvolvemento da interioridade, a espiritualidade e a experiencia relixiosa dos estudantes. Entre outros recursos para esta aprendizaxe con valor persoal, a preparación de talento e dinámica para aprender a pensar, a educación emocional e a escoita activa pódense empregar na aula, a implementación da clase invertida, a xeración de actividades metacognitivas, gamificación e aprendizaxe experiencial.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6
ET.1 - Comprensión da lectura (CL)	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita (EOE)	X	X	X	X	X	X
ET.3 - Comunicación audiovisual (CA)	X	X	X	X	X	X
ET.4 - Competencia dixital (CD)	X	X	X	X	X	X
ET.5 - Emprendemento social e empresarial (ESA)	X	X	X	X	X	X
ET.6 - Promoción do espírito crítico e científico (FECC)	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Educación emocional e de valores (EEV)	X	X	X	X	X	X
ET.8 - Igualdade de xénero (IG)	X	X	X	X	X	X
ET.9 - Creatividade (CR)	X	X	X	X	X	X
ET.10 - Educación para a saúde (ES)	X	X	X	X	X	X
ET.11 - Formación estética (FE)	X	X	X	X	X	X
ET.12 - Educación para a sustentabilidade e o consumo responsable (WRI)	X	X	X	X	X	X
ET.13 - Respecto mutuo e igualdade de cooperación (RMCI)	X	X	X	X		X

Observacións:

No artigo 121 da Lomloe define que o proxecto educativo do centro "incluírá un tratamento transversal da educación en valores, de desenvolvemento sostible, de igualdade entre mulleres e homes, de igualdade de tratamento e non -discriminación e da prevención da violencia against girls and women, harassment and school cyberbully 217/2022): Reading understanding, oral and written expression, audiovisual communication, digital competence, social and business entrepreneurship, the promotion of critical and scientific spirit, emotional education and values, gender equality, gender Igualdade, creatividade, educación para a saúde, incluíndo a formación afectiva-sexual, a formación estética, a educación para a sustentabilidade e o consumo responsable, o respecto mutuo e a igualdade de cooperación.

Destaco os seguintes elementos transversais para traballar na materia de relixión.

Comprensión da lectura (CL)
 Expresión oral e escrita (EOE)
 Comunicación audiovisual (CA)
 Competencia dixital (CD)
 Emprendemento social e empresarial (ESA)
 Promoción do espírito crítico e científico (FECC)
 Educación emocional e de valores (EEV)
 Igualdade de xénero (IG)
 Creatividade (CR)
 Educación para a saúde (ES)
 Formación estética (FE)
 Educación para a sustentabilidade e o consumo responsable (WRI)
 Respeto mutuo e igualdade de cooperación (RMCI).

Ao traballar os mesmos descritores operativos que os demais materias, a relixión pódese integrar como tema nos proxectos de interdisciplinidade.

Tratarei moi especialmente o RMCI pola multiculturalidade que presenta o centro.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Belén	Material non decidido polo momento: Será material reciclado o que empreguemos como base para a elaboración deste Belén que se expoñerá no centro.	X		
xogos de coperación	Poden ser dentro da aula ou fora no patio se o tempo o permite para non interrompir a dinámica do resto de aulas.	X	X	X
Lecturas felices no patio	Saídas ao patio que faremos con obxectivo de admirar a beleza do mundo que nos rodea e ler distintos textos	X	X	X

Observacións:

As actividades complementarias que propoño serán experiencias de aprendizaxe emocionalmente positivas e divertidas, e, aplicaranse nun ambiente de afecto e confianza, para potenciar a súa autoestima e integración social e o establecemento dun apego seguro.

Estas actividades soamente se farán co alumnado que curse a materia de relixión pola carga relixiosa que teñen, e por respecto ás familias e/ou os titores legais que libremente deciden non matricular ós seus fillos en relixión.

A saída do centro farase na hora de relixión e se a organización do centro o permite collerase un recreo ou algúns minutos doutra materia.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Metodoloxía empregada
Emprego de ferramentas TIC
Priorizo os valores cristiáns e procedementos, sobre os conceptos
Avalío constantemente miña propia práctica docente
Potencio a participación dos alumnos na aula.
Vinculo o aprendizaxe ca vida real.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Emprego na dinámica de aula os recursos e materiais dos que dispón.
Medidas de atención á diversidade
Utilizo medidas de atención á diversidade
Clima de traballo na aula
Tento facer clases amenas e motivadoras
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Traballo en equipo con outros mestres/as
Implico as familias
Asumo as funcións do meu posto de traballo
Outros
Busco un clima de benestar cos meus compañeiros.
Realizo formación para mellorar como profesional máis alá da que me proporciona e suxire o centro.

Descrición:

Na ORDE do 26 de maio de 2023 pola que se desenvolve o Decreto 155/2022, do 15 de setembro, establécese a ordenación e o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia e se regula a avaliación nesa etapa educativa. No seu art.26 especificase a avaliación do proceso de ensino e da práctica docente dentro deste marco e tendo como fin a avaliación do proceso de ensino e da propia práctica basareina no análise e valoración da miña intervención educativa nas aulas para adaptala ás características e necesidades do alumnado.

Así, na miña programación didáctica establezo os anteriores indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente. Estes indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente tereinos en conta para realizar o seguimento das programacións didácticas.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Realizarase o seguemento a través da aplicación Proens, farase na medida do posible, ao remate de cada situación de aprendizaxe, asegurando que se completou ao finalizar o trimestre. Os datos recollidos no seguemento permitirán tomar decisións cara á programación do seguinte curso académico.

9. Outros apartados